

resno opozoril na takšne ljudi. Njegovo opozorilo ni ostalo brez uspeha. Uspeh je v tem, da ljudje bolj čuvali svoj jezik, ki mu ne spuščajo vaje, pazijo pa tudi bolj na sovražna ušesa. Z istim pojavom kot pri nas imajo tudi posla v Angliji. Tudi v tej državi visoke kulture se nahajajo ljudje, ki nimajo dovolj discipliniranega jezika in ki z njim ogrožajo interese narodne brambre. Zato je proti brbljanju takšnih ljudi začela nastopati organizirana javnost. Izdali so se v ogromni nakladi letaki, ki poučujejo narod o nevarnosti nepremišljenega govorjenja. Posebno se opozarja na to, kako nevarno je govoriti o mobilizaciji, o vpoklicih vojaških obvezancev na vaje, o oboroževanju, o municiji, o gibanju ladij, letal itd. Dva in pol milijona letakov te in slične vsebine je bilo te dni izdanih v Angliji. Mnogo jih je tudi bilo poslanih v angleške kolonije in dominijone. Čeprav se pri nas še ni smatralo za potrebno izdajati letake zoper nepremišljeno brbljanje, potrebno pa je, da se vsaj zoper hudobne povzročevalce in razširjevalce neresničnih in državnim koristim škodljivih vesti postopa z vso odločnostjo.

Komunisti v Rusiji — manjšina. Nad ruskim ljudstvom vlada z nasiljem komunistična stranka, ki si v teku 23 let, kar vlada nad Rusijo, ni mogla pridobiti zaupanja ljudstva. To dokazuje izid občinskih volitev, ki so se nedavno vršile v Rusiji (z izjemo vzhodne Poljske, ki jo je zasedla Rusija, in Karelske ožine, ki je radi vojne s Finci v voj-

nem stanju). Rezultat občinskih volitev v sovjetski Rusiji je tale: izmed izvoljenih občinskih odbornikov pripada komunistični stranki 31.41%, 68.59% izvoljenih kandidatov pa je izven komunistične stranke. V mestih so komunisti zavzeli 43—50% odborniških mest. V sami Moskvi imajo komunisti 699 odbornikov, 703 pa je izvenstrankarjev. Po tem takem niti v ruski prestolnici ni komunistične večine. Na vaseh pa je odstotek nekomunističnih odbornikov še veliko večji kot v mestih in industrijskih krajih. To je dokaz, da rusko ljudstvo v svoji veliki večini odklanja komuniste. Razmere v Rusiji dokazujejo, da je komunizem kot gospodarski, politični in državni sestav nemogoč. Če ga odklanja rusko ljudstvo, bi ga vsak narod z višjo kulturo že davno končno veljavno moral pregnati iz svoje srede. Ako bi se vojne razmere obrnile v škodo sovjetov, bi to moglo postati usodno tudi za notranje razmere sovjetske Rusije.

V Ameriki grade zračne orjake. V Kaliforniji v Združenih državah Severne Amerike gradi tovarna letal »Duglas« orjaško letalo za bombardiranje, ki bo nosilo ime tovarne. Bombarder bo imel šest motorjev, ki bodo proizvajali 1200 konjskih sil moči. Goriva bo vzelo s seboj za 8000 km poti in bo zmoglo z 20.000 kg (20 tonami) bomb preleteti brez pristanka 10.000 km dolgo pot. Zračni orjak bo tehtal 80 ton. Ta orjak bo najbrž dan na razpolago zaveznikom (Angliji in Franciji).

Kratke tedenske novice

V Bosni in Srbiji je začelo vodstvo zemljoradniške stranke med ljudstvom veliko akcijo proti državnim trošarinam na alkoholne pijače.

Novo nemško tajno vojno sredstvo, katerega je Hitler že večkrat napovedal v svojih govorih, je po mnenju francoskih strokovnjakov nov strupen plin, s katerim bi radi Nemci pregnali francoske čete iz Maginotove črte.

Nemčija bo vzela s 1. marcem iz prometa vse niklaste kovance po eno marko in 50 pfenigov in jih bo nadomestila z aluminijastim denarjem. Radi zapore na morju so ostali Nemci brez nikla, ki je neobhodno potreben za oboroževanje.

Francija ima pod orožjem šest in pol milijona mož. Na francoski meji je postavljenih nad 18 milijonov metrov žičnih ovir.

Velika Britanija bo imela oboroženih ob koncu leta 1940. pet milijonov ljudi.

Tretji oddelek kanadske vojske je došel od nemških podmornic neovirano 8. februarja v neko angleško luko, kjer se je izkrcal.

Angleška in francoska vojska skupaj sta izgubili v prvih petih mesecih vojne 1500 mož. V svetovni vojni leta 1914. je imela francoska armada sama v istem razdobju 720.000 smrtnih žrtev.

Od začetka vojne znašajo zavezniške in nevtralne izgube na morju 274 ladij, od tega 143 angleških, 14 francoskih in 117 nevtralnih — trdijo Angleži in zanikajo nemško trditev o uničenju 409 zavezniških in nevtralnih ladij.

Združene ameriške države so dovolile Finski posojilo sto milijonov dolarjev, to je šest milijard dinarjev za nabavo ameriškega blaga.

Stirje divizijski in 12 brigadni generalov je zadnje dni odlikoval Stalin radi »sijajnih sovjetskih uspehov na Finskem«.

Irska nasilneža Barnes in Ricards, ki sta bila lani avgusta obsojena na smrt, ker sta zakrivila eksplozijo, pri kateri je bilo ubitih pet oseb, sta bila sredi minulega tedna v Birminghamu na Angleškem obešena.

Rudniška nesreča v premogovniku pri Martineu v Belgiji je zahtevala 25 smrtnih žrtev.

Vsled deževja sproženi zemeljski plaz je zasul v španskem mestecu Puentes de Cesna pri Granadi več hiš in je bilo 19 ljudi ob življenju.

V francoski armadi služi — kakor poroča francosko časopisje — 17.000 duhovnikov. So na raznih vojaških položajih. Med njimi so častniki, podčastniki in navadni vojaki. Udeležujejo se tudi bojov in jih je precej že padlo, mnogo pa je tudi že odlikovanih.

Finci so uničili ali zajeli doslej 644 sovjetskih tankov, sestrelili 331 sovjetskih letal, zaplenili 208 topov, ki so večidel uporabni, 502 toverna avtomobila, 63 poljskih kuhinj, ki so večinoma v dobrem stanju, 28 oklopnih avtomobilov, 20 velikih traktorjev in 1550 živih konj. 40 tankov uporablja sedaj finska vojska v borbah proti Rusom-lastnikom. Finske vojne sile so potopile nadalje tri sovjetske vojne ladje in eno podmornico. Sovjetske izgube cenijo na 200.000 vojakov.

Organiziran kmetijski stan je trdnjava Finske

Pri napadu Rusije na Finsko skuša komunistična propaganda svetu, predvsem pa Fincem, dokazati, da hočejo Fince le odrešiti in jim pripomoči k boljšemu življenju. Toda Finci kot kmečki narod so za to propagando gluhi, ker ljubijo svojo zemljo, predvsem pa svobodo posameznika, ki je prinesla Fincem zavidanja vreden napredek, katerega ne more pokazati Rusija s svojim neurejenim nasilnim državnim ustrojem.

Tajno finskega junaškega odpora nam odkrije vpogled v organizacijo finskega kmetijstva. Podnebje in zemlja Finske za kmetijstvo nista ugodna. Kmečki stan sestoji iz malih posestnikov, kar življenje napravi še bolj težavno in zahteva medsebojno pomoč. Od tod izvira smisel finskega kmeta za disciplino. Finski kmet je najbolje združeno organiziran. Med članstvom vlada duh sodelovanja in vera v uspeh. Na tej osnovi je združni duh finskega kmeta zadobil okrog leta 1880.

svoj veliki polet. Pozneje, ko se je finsko združništvo tesno povežalo s finskim ministrom za kmetijstvo, se je tako razvilo, da šteje danes 5500 zadrug, v katerih sodeluje preko 800.000 članstva, to je 25% prebivalstva, kar obsega skoraj vse finske kmečke družine. Poslovanje teh zadrug znaša letno pet milijard finskih mark. Če gremo po finskih vaseh, vidimo povsod združne trgovine, ki imajo svojo centralo v glavnem mestu Helsinkih. Zadruga dobavljajo kmetom in delavcem vse, kar potrebujejo za življenje, ter prevzema in prodajajo kmetijske in delavske proizvode. Združništvo ima v Helsinkih sledeče centrale: Zadruga oskrbovalnih in prodajnih trgovin, Osrednja kmečka nakupovalna zadruga s 324 trgovinami, Osrednja mlekarna s 549 mlekarskimi zadrugami, Osrednja kreditna banka s 1299 kreditnimi zadrugami in 139.000 člani. Poleg omenjenih obstojajo še druge združne centrale, ki skr-

Varnostni klobuki

Že nekaj časa pripravljajo londonski damski frizerji novo pričesko, ki naj bi bila takšna, da je jeklene čelade, kakršne nosijo sedaj članice najrazličnejših ženskih organizacij, ne bi mogle pokvariti. Čas pa je zahteval tudi posebnosti glede moških klobukov. Najnovejši model teh klobukov imajo jeklene vložke, ki naj bi glave ščitili pred drobelci bomb in izstrelkov.

Delavska milica

Da bi preprečili beg komunističnih nasprotnikov, so v zasedenih vzhodnopolskih pokrajinah ustanovili tako imenovane rdeče delavske milice. Člani teh milic so do zob oboroženi. Po vseh cestah in potih se pojavljajo. Preiskuj-

Av gust Senoa:

Berač Luka

Povest iz vaškega življenja

*

»Tebe!« je ponovil Luka, dvignil glavo in pogledal deklo žalostno, tako žalostno, da jo je srce zabolelo. »Vidiš, jaz nisem berač, imel bom hišo in grunt, imel bom vse, človek bom, toda ti me dvigni s svojo roko! Ljudje pravijo, da dvigajo angeli dušo v nebo, dvigni ti mene na zemljo med ljudi, dvigni, prosim te za pet ran Kriščevih! Samo ti moreš, samo ti, jaz nočem druge, ne maram druge. Nikar se ne smeš, nikar se ne norčuj! To mi je prišlo od Boga v glavo, reci mi besedo, samo besedo!«

»Niti se smeš niti se norčujem, greh bi bilo. Toda rečem vam, Luka, pustite me; jaz nisem svoja, nevesta sem, slabo ste se namerili.«

»Nevesta? Ti? Čigava?« je kričnil Luka in vsa kri mu je udarila v lice.

»Z Androm Pavlekičevim, ki sem se mu v srcu že davno obečala.«

»Davno obečala! A jaz tega nisem vedel. Oh, oh! To mi je smrt, smrt!« je jecal Luka in lezel vase.

»Pojdite, Luka, svojo pot in Bog vam daj srečo!«

34

Mene pa pustite! Vedela sem, da boste prišli; sosed Mato je to povedal mojemu očetu. Vi ste računali, toda vaši računi so bili krivi. Vsako srce gre svojo pot, a očetova nesreča ni pot do mojega srca. Vidite, jaz se ne smejim, kakor bi to druga storila, jaz ne kličem očeta, niti vas ne podim s palico, jaz vam samo pravim: Zbogom! Če imate dušo, boste lahko človek tudi brez mene.«

To je rekla in šla v hišo, Luka pa je ostal sam kakor ono drevo, ki je zraven njega stalo.

»Če imate dušo?« si je ponovil šepetaje. »Pa je nimam, nimam, čeprav sem jo imel; zdaj sem jo izgubil.«

Čelo se mu je zmračilo, z divjim očesom je pogledal proti hiši, pobral je denar, in kakor da ga hudobci gonijo, je zbežal čez polje daleč, daleč od Jelenja brez sledu...

Ljudje so se začudeno spraševali: Kje je Luka? Kam je izginil? Ali ga je zemlja požrla? Zaman. Toliko let je Luka v Jelenju preživel, vsak otrok, vsak pes ga je poznal na vasi, zdaj pa je čez noč izginil, kakor da ga nikoli ni bilo.

Najbolj so se čudili njegovi dolžniki in teh je bilo dosti v Jelenju. Kako da ne pride po denar, kako da jih ne terja za dolg?

Ali niso se dolgo spraševali, kmalu se jim je razjasnilo. Vratkem jih je začel robiti gospod Radnič, ki mu je bil Luka vse zadolžnice prodal, robil in plenil jih